

Pleidooi Balans en de NVA voor instemmingsrecht ouders bij onderwijszorg

Ouderbetrokkenheid formaliseren leidt tot betere leerprestaties

Kinderen waarbij de ouders betrokken zijn bij het onderwijs en de ondersteuning, presteren significant beter, dan kinderen waarbij de ouders weinig tot niet betrokken zijn.

Wetenschappelijk bewezen!

Wetenschappelijk onderzoek in binnen en buitenland toont aan dat het serieus nemen van ouders en het samen opstellen van behandelplannen en ondersteuningsplannen in het onderwijs leidt tot betere uitkomsten. Ook de onderwijsinspectie geeft in haar Staat van het onderwijs van dit jaar aan, dat het van belang is om samen te werken met ouders en dat ouders zich bewust moeten zijn van de grote invloed die zij zelf hebben op de kansen van hun kinderen. Positioneer de ouders dan ook in die rol. Moderniseer de verhouding en de relaties met ouders in het onderwijs en geef professioneel invulling aan ouderbetrokkenheid.

Moderniseer het onderwijs: de relatie met en de positie van ouders

De Raad van State en de PO raad stellen dat scholen moeten bepalen welke ondersteuning nodig is. M.a.w. de school weet het beter. Zij onderbouwen deze stelling omdat zij moeten voldoen aan de zorgplicht. Dat is een absolute misvatting. In de zorg zijn gelukkig de laatste decennia de opvattingen over de arts-patiënt relatie - en wat een goede arts is - , aanzienlijk veranderd. De patriarchale relatie met de patiënt (dokter knows best) is hier al jaren lang verleden tijd. De dokter weet het niet beter. Het gaat om samen beslissen, een gelijkwaardige relatie, met een gedeelde verantwoordelijkheid en samenwerking. Daar wordt door VWS ook fors in geïnvesteerd om dit mogelijk te maken. Waarbij er over de kwaliteit verantwoording wordt afgelegd in plaats van dat deze als vanzelfsprekend wordt gezien omdat het nu eenmaal de dokter is die het zegt. Instemmingsrecht (informed consent) is daar de normaalste zaak van de wereld. Volgens de KNMG niet alleen juridisch van belang, maar goede communicatie met de patiënt is goed voor het wederzijds vertrouwen en bevordert de therapietrouw.

Iedereen begrijpt dat het samen overeenkomen van doelen en middelen juist leidt tot betere uitkomsten. Ook als het niet 100% datgene is wat de behandelaar of de school in gedachte had. Dat is maatwerk, meebewegen, en het beste eruit halen gegeven de opvatting van de ander. Dit leidt ook tot betere kansen voor kinderen en bevordert de uitstroom naar beter passend

vervolgonderwijs. Te hoge verwachtingen van ouders kunnen zo ten tijde van de rit beter naar beneden worden bijgesteld, zodat de afstroom naar lager onderwijs afneemt. En te lage verwachtingen vanuit de leerkracht kunnen ten positieve naar boven worden bijgesteld, omdat ouders pro-actiever worden betrokken om samen met de school ondersteuning te bieden aan het kind.

Minder administratieve lasten, onderwijs kunnen we lean inrichten

En ja, dat is meer werk voor een leerkracht. Dat is een terecht punt. En we willen juist minder administratieve lasten en minder regels voor de leerkracht en de scholen meer geld en vrijheid geven. Evenals de PO raad willen ook ouders juridisering voor zowel voor de leerkrachten als ook voor de ouders voorkomen. Geen enkele leerling heeft baat bij juridisering van het onderwijs, laat staan verdere juridisering.

Daar liggen juist veel kansen voor het onderwijs. De werkprocessen kunnen op veel scholen en in samenwerkingsverbanden aanzienlijk worden verbeterd en efficiënter worden ingericht. En de relatie met ouders kan van een klassieke patriarchale verhouding worden doorontwikkeld naar een gelijke samenwerkingsrelatie waarbij sprake is van informed consent. Daarmee sluit zij ook beter aan op de zorg. En dat komt de samenwerking tussen zorg en onderwijs ten goede.

Juridisering vanuit het perspectief van de leerkracht

Juist op dit moment is er, vanuit het perspectief van de leerkracht, sprake van juridisering in het onderwijs. Als je de procedures van het tot stand komen van groeidocumenten, handelingsplannen, ontwikkelingsperspectief OPP (voor de gemiddelde ouder zijn deze begrippen overigens nauwelijks te volgen) nu tegen het licht houdt dan zie je dat deze bijzonder omslachtig tot stand komen (ik heb hier een voorbeeld van een samenwerkingsverband). Je ziet dat leerkrachten en ib-ers ingewikkelde interne procedures moeten volgen om een vraag te stellen aan het samenwerkingsverband, dat er veel geld naar het samenwerkingsverband gaat, er veel verschillende mensen (vele niet inhoudelijk) zich bezig houden met de vraag naar ondersteuning, en waar de ouders nauwelijks worden betrokken.

Dit proces kan veel leaner en effectiever worden ingericht. Geef de Ib-er meer ruimte op de school en meer financiële middelen. Zorg voor remedial teaching op de school zodat leerkrachten direct lichte ondersteuning kunnen inzetten en betrek de natuurlijke partner, de ouder, die verantwoordelijk is voor de

ontwikkeling van haar kind. Zorg ervoor dat je er samen uitkomt, neem een voorbeeld aan informed consent in de gezondheidszorg.

Juridisering vanuit het perspectief van de ouder

Juist op dit moment is er, vanuit het perspectief van de ouders, sprake van juridisering in het onderwijs. Als ouders het niet eens zijn met het ontwikkelingsperspectief dan is er direct sprake van een geschil tussen ouders en het bevoegd gezag van de school. Dat kan gaan over het proces van tot stand koming, de inhoud of de wijze waarop de ondersteuning wordt uitgevoerd. Dan kunnen ouders gebruik maken van een klachtenregeling. Vaak bijzonder ingewikkeld. De klachtenregeling is lastig te vinden, niet universeel, er moeten diverse papieren worden ingevuld en binnen bepaalde termijnen moeten zaken worden ingediend.

Vervolgens kan er nog een geschillencommissie naar kijken die alleen een advies mag uitbrengen en uiteindelijk kan men naar de bestuursrechter (na een bezwaarperiode volgt een beroepsperiode of men gaat naar de civiele rechter (in het speciaal onderwijs) of legt een geschil voor aan het college voor de rechten van de mens als er sprake is van nalatigheid van scholen om aanpassingen te doen op grond van handicap of chronische ziekte. De ouder kan ook nog naar de civiele rechter stappen als de school ernstig tekort schiet en de ouders van mening zijn dat er daardoor schade is ontstaan met een eis tot vergoeding van die schade. Voor de kinderen is dit langdurige en omslachtige proces natuurlijk uitermate schadelijk. Voor lager opgeleide ouders is dit proces nauwelijks te volgen of uitvoerbaar. En bij goed opgeleide ouders treed er vaak onnodige verharding op in de relatie met de school.

Samenvattend

Het samenwerken met ouders en hen formeel onderdeel laten uitmaken van het primaire proces in het onderwijs zou een enorme stap vooruit zijn in de ontwikkeling van het onderwijs. Daarmee kan zij een belangrijke inhaalslag maken die nodig is om beter aan te sluiten bij de zorg, waar gewerkt wordt met informed consent en waarmee vanuit de visie van passend onderwijs meer samenwerking en integratie wenselijk is.

Wij steunen dan ook de PO raad om een einde te maken aan onnodige juridisering en pleiten ervoor een lean proces met elkaar in te richten waarbij de ouders instemmingsrecht hebben. Dat biedt perspectief voor ieder kind!